

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-3190/18-A

Název	Základní škola, Praha 4, Ružínovská 2017
Sídlo	Ružínovská 2017, 142 00 Praha 4 - Krč
E-mail	skola@ruzinovska.cz
IČ	60446161
Identifikátor	600020886
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Milan Záruba
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Místo inspekční činnosti	Ružínovská 2017, 142 00 Praha 4 - Krč
Termín inspekční činnosti	5. 11. 2018 – 8. 11. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola, Praha 4, Ružinovská (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (obory vzdělání Základní škola, „dále ZŠ“ a Základní škola speciální, dále „ZŠS“) a školní družiny (dále „ŠD“). Škola vzdělává žáky s lehkým, středně těžkým, těžkým mentálním postižením, poruchou autistického spektra a souběžným postižením více vadami. Nejvyšší povolený počet žáků školy (180 míst) byl k termínu inspekční činnosti využitý v ZŠ na 76 % (91 žáků) a ZŠS (59 míst) na 98 % (60 žáků). Škola umožňuje 6 žákům individuální vzdělávání a 4 žákům s hlubokým mentálním postižením zajišťuje vzdělávání podle paragrafu 42 školského zákona. Žáci osmého a devátého ročníku jsou vzdělávání podle Školního vzdělávacího programu základní školy praktické zpracovaného podle přílohy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – příloha upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením („dále LMP“). K prioritám školy patří zaměření vzdělávacích činností na rozvoj rozumových schopností žáků a osvojování si přiměřených poznatků, vypěstování návyků sebeobsluhy, vykonávání jednoduchých pracovních činností. K zajištění úspěšné individualizace vzdělávání jsou vypracovávány pro žáky individuální vzdělávací plány (dále „IVP“). Součástí výchovně vzdělávacího procesu je i zájmové vzdělávání, které využívá pro svou činnost samostatné učebny i běžné třídy.

Výchovně vzdělávací proces ve škole zajišťuje 52 pedagogických pracovníků (učitelů, asistentů pedagoga a vychovatelů). Vzdělávání žáků probíhá v osmnácti třídách ve dvou budovách areálu školy. Čtyři třídy jsou určeny pro žáky s poruchou autistického spektra (dále „PAS“).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) postupně realizuje většinu cílů v reálně nastavené koncepci dalšího rozvoje školy (nárůst počtu žáků, spolupráce s odbornými pracovišti, třídy pro žáky s PAS), která vychází z aktuálních podmínek a potřeb školy. Koncepční záměry rozvoje školy pravidelně vyhodnocuje a přijímá opatření vedoucí k dalšímu rozvoji školy.

Ředitel uplatňuje demokratický styl řízení, efektivně delegoval kompetence mezi zástupkyni a vedoucí metodických komisí. Rodinné prostředí školy a partnerský přístup k žákům vytváří vhodné podmínky pro konstruktivní dialog a otevřenou komunikaci mezi všemi aktéry vzdělávání. Každodenní kontakt všech zaměstnanců školy vede k operativnímu obousměrnému přenosu informací, a potřebná opatření týkající se vzdělávací činnosti a zásadní pedagogické dokumenty jsou projednávány v rámci pedagogické rady.

Kontrolní systém vychází z četné hospitační činnosti vedení školy podle vhodně nastavených kritérií (začínající pedagogové, metody a formy výuky) a jejím výsledkem jsou konkrétní doporučení pro zlepšení práce jednotlivých učitelů. Součástí evaluace školy je i každoroční hodnocení zaměstnanců včetně jejich sebehodnocení a dalších návrhů na zkvalitnění práce. Vedení školy se daří dlouhodobě stabilizovat kvalifikovaný pedagogický sbor, což se odráží v pozitivních prosociálních vztazích mezi pedagogy a žáky i v kvalitě poskytovaného vzdělávání. Nově přichozím a začínajícím učitelům poskytuje potřebnou metodickou a organizační pomoc uvádějící pedagog. Plán uvádění začínajících učitelů včetně závěrečného hodnocení je dobře nastaven, chybí však uvedení konkrétních doporučení pro jejich další praxi. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) je na standardní úrovni a vychází zejména z potřeb školy (rozšiřování aprocace, kurz znakového jazyka), ale respektuje i zájem pedagogů.

Vícezdrojové financování školy umožňuje vytvářet podmínky pro výuku a zajištění chodu školy a naplňování Školních vzdělávacích programů. Škole se daří získávat část finančních prostředků z darů a od neziskových organizací (pomoc se zajištěním školního stravování pro sociálně znevýhodněné žáky, školní akce a dokoupení speciálních školních pomůcek). Obnova a rozvoj materiálně technických podmínek je realizována průběžně a souvisí s plánovanou obnovou celého areálu a je výrazně omezeno stavem rozvodných sítí budov. Z hlediska stavebního řešení prostorů k výuce je kladen důraz na účelnost a funkčnost. Z důvodu nedostatečného počtu dalších prostor mimoškolní odpolední aktivity probíhají převážně v běžných třídách. Záměrem ředitele školy je v souvislosti se stoupajícím počtem žáků a nutným prostorovým rozšířením i revitalizací budov nadále usilovat o modernizaci objektů a zkvalitnění vybavení tříd.

Stravování dětí probíhá prostřednictvím smluvního dodavatele v jídelně v areálu vedlejší školy, kde se stravují i další strážníci. Zdravý životní styl žáků podporuje zapojení školy do projektů Mléko do škol a Ovoce do škol.

Realizaci ŠVP účelně podporují systematicky rozvíjené partnerské vztahy. Jako stěžejní partneři jsou vnímáni zákonní zástupci žáků, kteří se spolupodílí na chodu školy (evaluační dotazníky,). Dlouhodobě škola spolupracuje s ekologickými institucemi (sdružení Tereza, Lesy hl.m. Praha) a opakovaně získala mezinárodní titul *Ekoškola*. V oblasti ekologické a environmentální výchovy je přínosná i spolupráce s partnerskou ekoškolou v Táboře. Další partneři jsou efektivně využíváni v oblasti diagnostiky a práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (NAUTIS). Prospěšná je i spolupráce s institucemi podporující naplňování oblasti bezpečnosti a prevence sociálně patologických jevů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem sledovaného vyučování ve třídách je přátelská, respektující atmosféra a vzájemná důvěra, vstřícná komunikace a empatický přístup pedagogů k žákům. Účinnosti výuky napomáhá i specifická organizace vzdělávání – sestavování třídních kolektivů tak, aby složení žáků bylo funkční a vyrovnané.

Pedagogové (třídy ZŠŠ) volili při vzdělávání vhodné metody a organizační formy výuky, které respektovaly potřeby žáků. Učitelé zařazovali účelně kombinaci frontální výuky doprovázené individualizovanou a diferencovanou prací (dva, v některých případech i tři pedagogové ve třídě). Zvolené postupy práce dostatečně zohledňovaly zásady a cíle ŠVP. Pravidelné a systematické používání alternativní komunikace (např. výměnný obrázkový komunikační systém, znakování) vedlo žáky k rozvoji slovní zásoby a pochopení významu jednotlivých slov. Ve výuce byla patrná erudice a vzájemná souhra učitele s asistenty pedagoga, která měla významný vliv na pozornost žáků, jejich aktivní zapojování do připravených a realizovaných aktivit. Žáci byli v rámci možností vhodně vedeni k sebeobsluze a k upevňování hygienických návyků, k vyjadřování svých momentálních pocitů a potřeb, k jednoduché spolupráci a respektování se navzájem. Efektivitu výuky zvyšovalo využití vzdělávacích strategií vycházejících z IVP žáků. Učitelé ve třídách žáků s PAS dbali na přístup s jasně danými specifiky, jako je orientace žáků v prostoru a čase, uspořádání pracovního místa mající vliv na správné pochopení jednotlivých činností, ovlivňující chování žáků. Respektovali potřeby žáků, jejich momentální nálady a citlivým způsobem motivovali žáky k aktivitě. Názornost výuky byla vhodně podporována častým využíváním pomůcek, pedagogové využívali zásady strukturované výuky podporující jistotu a přehled žáků. Vyučující žákům vytvářeli prostor pro vlastní vyjádření dle jejich

možností, poskytovali jim dostatek času k práci. Mnohé činnosti vedly k nábízení jemné motoriky (např. hledání papírových proužků v pískovnici, užívání pomůcek při kreslení, zpracovávání a nanášení modelovací hmoty). Pedagogové průběžně žáky oceňovali za snahu i dílčí pokrok, povzbuzovali je k následné aktivitě. Výuka se přes svou náročnost a často i náhlý, proměnlivý psychický stav žáka vyznačovala pedagogickým optimismem a trpělivostí. Klidný přístup pedagogů navodil podnětné pracovní klima. Tempo výuky bylo přiměřené schopnostem žáků, v části hodin byla zařazována aktivní i pasivní relaxace. Prostor pro rozvíjení jednoduché formy sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení (návodná otázka, gesto) byl vytvářen pouze ojediněle.

Výuka ve třídách ZŠ byla v naprosté většině velmi zdařilá. Hodiny měly promyšlenou strukturu, učitelé vycházeli z předem stanovených učebních cílů, maximálně zohledňovali možnosti a schopnosti žáků. Přínosné bylo působení všech asistentů pedagoga při výuce, kteří poskytovali individuální podporu všem žákům a aktivně kooperovali s pedagogy. Frontální výuka byla vhodně doplňována samostatnou (nezřídká i odlišnou) prací žáků, propojovanou s individualizovanou výukou a uplatněním případné dopomoci. Učitelé pracovali efektivně s motivací žáků (pestré aktivity, soutěž, pexeso), pochvalou a povzbuzením (důvěra ve zvládnutí řešeného úkolu). Při výuce byly vhodně využívány názorné pomůcky (obrázky, schémata, kartičky se slovy, předtištěné pracovní listy, kompenzační pomůcky - podpurné přehledy, řady čísel násobků atd.). Pouze ojediněle nebyla důsledně připravena obrazová opora probírané látky. V některých hodinách učitelky vhodně využily práci s chybou a žáky postupnými kroky vedly ke správnému postupu a splnění úkolu. Sledovaná výuka cizího jazyka je didakticky na vyšší, vyučující účinnými metodami rozvíjela komunikační dovednosti žáků a vedla je k aktivnímu používání cizího jazyka (jednoduše vedený sled otázek – dialog, používání obrázků). Ve většině hodin byla cíleně podporována aktivita žáků střídáním zařazovaných činností. Do části hodin byly začleněny pohybové aktivní nebo pasivní relaxace, které dávaly žákům možnost regenerace.

Nízká míra uplatňování kooperativních činností žáků byla možnou příčinou nižší sociální interakce některých žáků a vedla k menšímu rozvoji jejich komunikačních kompetencí. Ke zvýšení názornosti vyučovacích hodin byly minimálně použity didaktické prostředky. Pouze v malé části sledované výuky učitelé využili závěr hodiny ke zhodnocení splnění cílů vzdělávání a kvality práce žáků, vedli žáky k sebereflexi a vrstevnickému hodnocení jako prostředku rozvoje osobnosti.

Na vzdělávací obsahy jednotlivých předmětů úzce navazují i školní a mimoškolní aktivity, které přispívají k všestrannému rozvoji osobnosti žáků (APLAUS, Jarní výstava výrobků žáků). Pozornost je věnována ekologické a environmentální výchově (sběr druhotných surovin, besedy, ekoprojekty, ekoexkurze), která je zaměřena na praktické činnosti, které jsou pro žáky smysluplné a inspirující. Na dopolední vyučování vhodně navazovalo zájmové vzdělávání v ŠD, které rovněž probíhalo v pozitivní atmosféře. Žáci měli dostatečný prostor pro odpočinek, spontánní aktivity i možnost volby řízených činností. Patřičná pozornost je věnována další podpoře tvůrčích dovedností a individuálních zájmů žáků (pěvecký sbor, zumba).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola má vytvořeny efektivní mechanismy pro zjišťování a vyhodnocování výsledků žáků. Rozbor výsledků je pravidelně analyzován a vyhodnocován na jednání pedagogické rady (návrhy konkrétních opatření ke zlepšení), při jednáních metodických orgánů, při návštěvách pracovníků školních poradenských zařízení (dále ŠPZ) a při pohovorech třídních učitelů se zákonnými zástupci. Škola využívá vhodně pro všechny žáky vzdělávané

podle ŠVP ZŠS slovní hodnocení, ve třídách ZŠ, kde probíhá výuka podle ŠVP ZV nebo podle dobíhající přílohy LMP je hodnocení žáků vyjádřeno klasifikačními stupni, nebo kombinací obou způsobů. Hodnocení má pro žáky spíše motivační charakter, záměrem pedagogů je u žáků vzbudit zájem o osvojování dovedností a návyků. Cílem pedagogů je také ocenit jejich snahu nebo v opačném případě hledat jiné cesty k motivaci. Vedení školy provádí ověřování výsledků vzdělávání v rámci kontrolního systému, plošné zadávání písemných prací škola nerealizuje (vzhledem ke značným individuálním rozdílům žáků). Adaptace žáků prvního ročníku probíhá s ohledem na jejich individuální možnosti úspěšně. Přestup žáků z prvního na druhý stupeň je bezproblémový. Celkové výsledky vzdělávání žáků jsou převážně příznivé, odpovídají jejich možnostem a schopnostem. Ve školním roce 2017/2018 byli všichni žáci vycházející ZŠ (11 žáků vzdělávaných podle ŠVP ZV) přijati na odborná učiliště podle svého výběru. Ve vzdělávacím programu ZŠS ukončilo docházku 5 žáků. Celkem opakuje ročník 8 žáků (7 z nich podle ŠVP ZŠS vzhledem ke svému těžšímu postižení).

Škola průběžně identifikuje individuální potřeby žáků. Funkční systém poradenských služeb vytváří dlouhodobě příznivé podmínky pro začleňování žáků do výchovně vzdělávacího procesu. Školní poradenské pracoviště (dále „ŠPP“) úzce spolupracuje se všemi učiteli a s asistenty pedagoga. Dobře nastavená systematická spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (dále „ŠPSZ“) vede k vhodně nastavenému poskytování podpůrných opatření. Výuka je u mnohých žáků s těžším a kombinovaným postižením podpořena na základě doporučení ŠPZ tvorbou IVP (105 žáků), realizována jsou i další podpůrná opatření (využití pomůcek, strukturovaného učení) a zajištěna, prostřednictvím speciální pedagožky, logopedky, potřebná preventivní logopedická péče. V rámci ŠPP pomáhá úspěšně zajišťovat intervenci a v některých případech i krizovou intervenci (vztahové problémy) preventivní tým, jehož součástí je i vedení školy a účastný pedagog (třídní učitel) projednávaného žáka. Vzhledem k individuálnímu přístupu se škole daří případné problémy jednotlivých žáků nebo třídních kolektivů včas rozpoznat a řešit.

Školní preventivní strategie reflektuje potřeby a specifika školy. Ojedinelé závažné kázeňské přestupky (neomluvené hodiny, nevhodné chování) řeší škola účinně na jednání s rodiči, případně ve spolupráci s dalšími organizacemi (OSPOD). Primární prevence se účelně zaměřuje především na žáky tříd vzdělávaných dle ŠVP ZŠS (důraz na sexuální výchovu, finanční gramotnost). U žáků tříd vyšších ročníků ZŠ (včetně dobíhajících programů LMP) je prevence tematicky zaměřena na téma kyberšikany, drogové závislosti a vedena potřebou posilovat sociální dovednosti u žáků.

Závěry

Vývoj školy

Škola si od posledního inspekčního hodnocení udržuje vysokou úroveň poskytovaného vzdělávání. Došlo k nárůstu počtu žáků i tříd. V oblasti materiálních podmínek došlo ke zhoršení.

Silné stránky

- Empatický, profesionální a individuální přístup pedagogů při vzdělávání,
- důsledné sledování a pravidelné vyhodnocování výsledků vzdělávání a individuálního pokroku žáků,
- respektování principů diferenciacce, individualizace potřeb žáků,
- výborná kooperace pedagogů a asistentů pedagoga při vzdělávání,
- kvalitní zajištění poradenských služeb (preventivní tým, logopedická péče, kariérové poradenství)
- rozvoj ekologické a environmentální výchovy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V menší míře rozvíjená kooperace mezi žáky při vyučování,
- nízká míra využití didaktické techniky při výuce,
- ojedinělé vedení žáků k sebehodnocení, vzájemnému hodnocení,
- limitující prostorové podmínky a vybavení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského poradenského zařízení

- Zařazovat do výuky prvky kooperativního učení,
- více uplatňovat didaktickou techniku ve výuce,
- vést žáky k sebehodnocení a vzájemného hodnocení,
- ve spolupráci se zřizovatelem zkvalitnit a rozšířit materiální a prostorové podmínky.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola, Praha 4, Ružinovská 2017 vydaná na základě usnesení Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 6/15 ze dne 28. 4. 2011, s účinností od 1. 6. 2011
2. Školní vzdělávací program základní školy, platný k termínu inspekční činnosti
3. Školního vzdělávacího programu základní školy praktické zpracovaný dle přílohy RVP ZV LMP, platný k termínu inspekční činnosti
4. Školního vzdělávacího programu základní školy speciální I, platný k termínu inspekční činnosti

5. Školního vzdělávacího programu základní školy speciální II, platný k termínu inspekční činnosti
6. Školní řád ZŠ platný od 4. 9. 2017
7. Vnitřní řád školní družiny platný od 4. 9. 2017
8. Plán DVPP školní rok 2018/2019 – dodatek směrnice č. 9 ze dne 3. 9. 2018
9. Záznamové listy z pracovního hodnocení školního roku 2017/2018
10. Plán práce výchovného poradce na školní rok 2018/2019
11. Preventivní program školy, školní rok 2018/2019 ze dne 3. 9. 2018
12. Záznamy z pedagogických rad vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
13. Třídní knihy vedené ve školním roce 2018/2019 k termínu inspekční činnosti (vybraný vzorek)
14. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2018/2019
15. Dokumentace vedená výchovnou poradkyní a metodikem prevence k termínu inspekční činnosti
16. Výběr IVP včetně vyhodnocení za předchozí školní rok k termínu inspekční činnosti
17. Plán hospitační činnosti na školní roky 2016 - 2018
18. Akční plán EVVO na školní rok 2018/2018
19. Finanční vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v roce 2017
20. Výkaz zisku a ztráty za 12/2017
21. Hlavní účetní kniha za 12/2017
22. Finanční vypořádání dotací MŠMT v roce 2017
23. Smlouva o zajištění stravování – dodatek 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském poradenském zařízení, jehož se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Kateřina Poláková, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Poláková v. r.

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Mgr. Jiří Wagner v. r.

Mgr. Tomáš Šimek, kontrolní pracovník

Mgr. Tomáš Šimek v. r.

V Praze 4. prosince 2018

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Milan Záruba, ředitel školy

Mgr. Milan Záruba v. r.

V Praze 11. prosince 2018